

Силабус курсу ОСНОВИ ДЕФЕКТОЛОГІЇ

Освітньо-професійна програма
«Логопедія. Спеціальна психологія»

016 Спеціальна освіта

Дні занять: згідно розкладу

Консультації: четвер 14.00-15.00

Рік навчання: 1, семестр: 2

Кількість кредитів: 4

Мова викладання: українська

Керівник курсу:	викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, Пацула Ірина Несторівна
Контактний телефон викладача:	067 350 72 56
Е-mail викладача:	i.patsyla@ukr.net
Формат дисципліни:	Обов'язкова
Обсяг дисципліни:	Кредити ЄКТС - 4 (120 год.)

Опис дисципліни

На сьогодні у зв'язку з посиленням інтеграційних процесів в освіті актуалізується необхідність посилити у підготовці майбутніх фахівців знання про труднощі, особливості навчання дітей з ненормативним психічним розвитком, оволодіння прийомами комплексної допомоги їм. Центром вивчення на основах дефектології є діти та підлітки з різними відхиленнями у соматичному, психомоторному, сенсорному, інтелектуальному особистісно-соціальному розвитку, які мають особливі освітні, медичні, педагогічні проблеми. Відтак, ці знання є базою для створення умов для оптимальної соціально-психологічної адаптації, професійного самовизначення таких дітей.

Саме тому метою навчальної дисципліни «Основи дефектології» є формування у здобувачів вищої освіти комплексного розуміння причин, типології та особливостей психосоціального, вікового розвитку дітей з органічними чи функціональними розладами, які утруднюють їх соціально-психологічну адаптацію, включення в освітній, соціальний простір та подальше професійне самовизначення. А також розвиток вміння виявляти, коригувати, попереджати дисбаланс між процесом навчання та розвитком дітей з недоліками у психофізичному розвитку, формувати компенсаторні механізми їхньої психіки, надавати допомогу батькам, вчителям.

Формування програмних компетентностей Програмні компетентності

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

ПРН 2. Розкривати суть основних педагогічних категорій, чинники розвитку і формування особистості, визначати зміст освіти, аналізувати навчальні плани і програми, педагогічні явища і процеси, проектувати та моделювати хід їх протікання.

ПРН 3. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

ПРН 4. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

ПРН 5. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти.

ПРН 7. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

ПРН 8. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.

ПРН 9. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

ПРН 11. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорнорухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

ПРН 12. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.

ПРН 13. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.

ПРН 15. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.

ПРН 17. Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.

ПРН 19. Вміти аналізувати потреби і проблеми дітей з особливими освітніми потребами та їхніх сімей, знаходити інноваційні рішення та залучати ресурси для їх задоволення та вирішення.

Основні літературні джерела

1. Синьов І.М., Коберник Г.М. Основи дефектології.: К., Вища школа, 1994.
2. Власова Т.А., Пензель М.С. О детях с отклонениями в развитии. 1 ид. 2. «Просвещение», 1973ю
3. Боднар В.І., Синьов І.М. Дефектологія словник. Навчальний посібник.: К., «МП Леся», 2011.
4. Бондар В.І. Інтеграція дітей з обмеженими психофізичними можливостями в загально-освітні заклади. Дефектологія. – 2003 р. – № 3. Стр. 73. Стр. 100.
5. Кремень В.Г. Освіта і наука в Україні: Інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація.

Результати. – Київ. 2005.

6. Діти з особливими потребами і поради батькам / За ред. В.І.Бондара. – Київ. 2004.
7. Хрестоматія з логопедії / Укл. М.К. Шеремет, І.в. Матриненко.– К., 2006 р.
8. Синьов В.М. до побудови загальної теорії колекційної педагогіки. // науковий часопис НПУ ім.. М.П. Драгоманова. – К. 2004 р. – № 1.
9. Про світ дітей з особливими потребами / Упоряд. В.І. Шнайдер.– Кам'янець-Подільський, 2003 р.
10. Миронова С.П. Олігофренопедагогіка. Компактний навчальний курс. – Кам'янець-Подільський. 2008 р.
11. Синьов Є.П. Тифлопсихологія. – К., 2002
12. Г.А.Олійник.Виправлення недоліків мовлення в учнів. Методичний посібник. Тернопіль,1997.
13. О.Н. Скороходова.Какая воспринимаю, представляю и понимаю окружающий мир.М.:Педагогика,1972.
14. Р.І.Кравченко. Соціальна робота з розумово відсталими людьми. Навчальний посібник. Вчена рада НаУКМЛ, Київ, 2001.
15. Виховання дітей з особливими потребами в сім'ї. Методичні рекомендації. Упорядник І.Б. Іванова. – К., 1998.
16. Елен П., Даніелс, Кей Стафорд. Залучення дітей з особливими потребами до системи загальноосвітніх класів. – Львів, 2000.
17. І.Б.Іванова. Соціально-психологічні проблеми дітей-інвалідів. – К., 2000.
18. І.В. Луценко. Психолого-педагогічний супровід дитини з особливими потребами (інклюзивне навчання) // Психолог. Шкільний світ. – 2005. – №40(184). – С.19–27.

Політика оцінювання

- **Політика щодо відвідування:** відвідування занять є обов'язковим; бали, отримані на занятті, сумуються і визначають загальну кількість балів за модульний контроль.
- **Політика щодо термінів та перескладання завдань:** завдання, які виконуються з порушенням встановлених термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. До перескладання модулю/модулів студент допускається з дозволу деканату за наявності поважних причин.
- **Політика щодо академічної доброчесності:** усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Зафіксовані порушення норм доброчесності під час складання підсумкового контролю є підставою для розгляду на засідання Комісії з питань етики та академічної доброчесності університету.

Шкала оцінювання

ECTS	Бали	Зміст / Content
A	90-100	відмінно / excellent
B	85-89	дуже добре / very good
C	75-84	добре / good
D	65-74	задовільно / satisfactory
E	60-64	достатньо / sufficiently
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання / unsatisfactory – certain amount of work has to be done before retaking
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом / unsatisfactory – serious further work, course repetition is required